

**BARN I MIDT - KONFERANSEN
25. OG 26. MAI 2020
Clarion Hotel & Congress, Trondheim**

Mandag 25. mai kl 1000-1630

0900-1000: Registrering

1000-1030: Åpning v/ Magne Raundalen og kunstnerisk

1030-1045: Innledningsforedrag v/ Jorunn Gran, RVTS Midt
– om planen bak konferansen og temaet

1045-1115: Barnevoldsutvalget v/ Arne Myhre og Ståle Luther

1115-1145: Pause

1145-1300: Saara Salo: “How to work with traumatized children,
and their ability to attach to others”

1300-1400: Lunsj

1400-1630: Seks ulike workshops. Foreleser ordner selv med pauser.

WS 1: Melhus sansesenter. “Om sansenes betydning for livsmestring og utvikling” Sansesenteret har 7 sanserom, en sanselig gang og et stort inngangsrom. Huset er et ressurscenter for spedbarn og deres foreldre, barn, ungdommer og voksne.

WS 2: Ulrika Håkansson: «Hold meg i ditt sinn – foreldrementalisering og eksekutive funksjoner hos spedbarnsmødre med rusmiddelproblematikk»

**WS 3: Saara Salo (Finland) og Hanne Dahlin (Norge)
«How to use the MIM and Theraplay® to improve parent-child relations?»**

Goals: To introduce Theraplay® parent-child interaction therapy, and the MIM, a parent-child interaction observational tool for assessment and planning Theraplay®.

Theraplay® is a child and family therapy for building and enhancing attachment, self-esteem, trust in others, and joyful engagement. It is based on the natural patterns of playful, healthy interaction between parent and child and is personal, physical, and fun. Theraplay interactions focus on four essential qualities found in parent-child relationships: Structure, Engagement, Nurture, and Challenge. Theraplay sessions create an active, emotional connection between the child and parent or caregiver, resulting in a changed view of the self as worthy and lovable and of relationships as positive and rewarding.

In treatment, the Theraplay Practitioner guides the parent and child through playful, fun games, developmentally challenging activities, and tender, nurturing activities.

The very act of engaging each other in this way helps the parent regulate the child's behavior and communicate love, joy, and safety to the child. It helps the child feel secure, cared for, connected and worthy. We call this "building relationships from the inside out."

In practice: In the workshop, we present Theraplay® using clinical case examples, starting from assessing the strengths and weaknesses in the relationships using an assessment protocol called the MIM (comprising 7-9 playful tasks which parent and child complete together on film). The practitioner analyses the MIM, and makes a plan for Theraplay®.treatment.

We will present a somatically ill child's case, as well as how to work with infants of high-risk, traumatized mothers, and with prenatally depressed mothers. We will include examples of Dyadic (Parent-Child Theraplay®), as well as group settings. We will discuss relevant research and applying Theraplay in different clinical settings.

WS 4: Arne Myhre og Ståle Luther fra Barnevoldsutvalget: «Svikt og svik»

NOU-rapporten fra 2018 som avdekket nettopp svikt og svik i tjenestene som er ment å hjelpe og beskytte barna. Om Barnevoldsutvalget sitt arbeid, om ACE-studien og konsekvenser for organisering av tjenestene.

WS 5: Torunn Fladstad og Gunnar Eide: «Et godt midlertidig hjem»

Om kompetanseutviklingsprogram i mottak for enslige mindreårige asylsøkere. Deltakerne i programmet skal utvikle kompetanse, verdier og holdninger som gir grunnlag for god traumebevisst praksis i mottaket. Dette skal istandsette ansatte til å være trygge og ivaretagende voksne. Økt kunnskap om relasjonens vitale betydning for psykisk helse og forebygging av risikoatferd. God praksis som fremmer dette. Metodikk og verktøy til gjennomføring av samtaler mellom ansatte og beboere. Styrke barnefaglig og flyktningefaglig kompetanse i mottaket. Bidra til et godt samarbeid med aktuelle samarbeidspartnere i kommune og øvrige deler av hjelpeapparatet.

WS 6: Unni Tranaas Vannebo: Om Newborn Behavioral Observations system

(NBO). NBO er en fleksibel metode for å observere spedbarn mellom 0-3 mnd. I tett samarbeid med foreldrene løftes spedbarnets unike responsmønster og sosiale natur frem. Hensikten er å øke foreldres sensitivitet overfor spedbarnets mange signaler og reformulere disse til et kommunikasjonsspråk; "Se barnet snakker til deg". Vi ønsker å gi foreldre økt mestringfølelse og trygghet på at de kan lese og tolke sitt spedbarns signaler.

De fleste som arbeider med spedbarn og familier vil kjenne igjen mye av innholdet i observasjonsmetoden fra sitt daglige arbeid. Det som er nytt er at NBO gir hjelp til å strukturere og systematisere observasjonene og at det legges stor vekt på å tilrettelegge slik at man styrker relasjonen mellom foreldre og barn. Gjennom denne ressursorienterte og relasjonsbaserte tilnærmingen bygger man en positiv allianse med foreldrene. Dette er særlig viktig i tilfeller der familien trenger oppfølging og hjelp over tid.

MANDAG 25.MAI KL 1900: FESTMIDDAG PÅ KONFERANSEHOTELLET. EGEN PÅMELDING.

Tirsdag 26. mai kl 0830-1530

0830- 0835: Åpning av dag 2

0840-0915: «Åh, familien!» Forfatterens blikk på relasjonsvansker- og gleder.

0930-1130: Fem ulike workshops. Foreleser ordner selv pauser.

1130-1230: Lunsj

1230-1330: Bård Berthelsen: «Foreldre i høykonfliktsaker som omsorgspersoner»

1330-1400: Pause

1400-1430: Jennifer Lucy Drummond Johansen: «Barn av traumatiserte flyktninger»

1430-1525: Haldor Øvreide: «Terapeutisk arbeid med barn og foreldre»

1525-1530: Kort avslutning ved Jorunn Gran, RVTS Midt

Husk å levere evalueringen!

WS 1: Trygve Børve: Traumesensitive skoler og barnehager.

Traumesensitive skoler og barnehager karakteriseres ved at alle de som arbeider der, har kunnskap om hvordan barn skades og påvirkes av omsorgssvikt og overgrep. Barn som er skadet har ofte reguleringsvansker og strever med læring og samspill med barn og voksne. Workshopen kan deles i to hovedbolker; a) nevrobiologisk forståelse av hjernens utvikling og skader b) tiltak i barnehage/skole for å fremme tilknytning, utvikling og læring.

Målgruppe: Alle skole- og barnehageansatte, inkl. videregående skole (førskolelærere, assistenter, lærere i skolen).

WS 2: Nina Lien Osen og Pål Sandvik: “Pasientens barn - om pårønderarbeid med barn og unge”

Hvordan kan man samtale med psykisk syke foreldre og deres barn i akutte situasjoner - når krisene er store og tiden knapp?

Helsepersonell er lovpålagt å tilby informasjon og oppfølging av mindreårige barn og søsken når pasienter har psykisk lidelse, rusavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade. Målet er å bidra til å forebygge at barna utvikler egne problemer. Arbeidet med barn som pårørende innebærer å samtale med foreldre og barn om deres opplevelser, gi tilpasset informasjon og støtte og bidra til størst mulig grad av trygghet i en belastende livssituasjon med alvorlig sykdom i familien. For å lykkes med dette er gode familiesamtaler, nettverksarbeid og tverrfaglig samarbeid viktig. Vi vil formidle erfaringer fra vårt arbeid med psykisk syke foreldre og deres barn som pårørende i akuttpsykiatri.

WS 3: Nina Sanner: Child Parent Therapy. CPP er et evidens og manualbasert terapiprogram som retter seg mot familier i alderen 0-5 år hvor barnet har vært utsatt for vold eller andre alvorlige psykiske utfordringer. Terapiprogrammet legger spesielt vekt på å styrke relasjonen mellom barnet og omsorgspersonen, blant annet ved at det terapeutiske arbeidet som oftest foregår med begge i terapirommet.

WS 4: Kaja Næss Johannesen: Om NMT (Neurosequential Model of Therapeutics) som er utviklet av Bruce Perry. NMT går «bak» symptomer og diagnoser og undersøker hvordan traumer påvirker det enkelte barns nevrobiologiske utvikling. Det gir mulighet for å behandle de grunnleggende skadene barnet har fått, og ikke kun lindre symptomer. I NMT gjør man en kartlegging av barn og man utarbeider tiltaksplaner. Dette er nyttig for å få oversikt over behov og nødvendige tiltak hos barn med kompleks og sammensatt problematikk, og for å forstå barnets fungering. Østbytunet har videre utviklet en miljøterapeutisk praksis knyttet til redusering av tvang og holdinger ut fra nyere kunnskap om traumatisering. Tilnærmingen til tvang kalles for MUA – Mestring av Utfordrende Adferd.

WS 5: Helen Christie og Torunn Støren: Om COS-P (Circle of Security - Parents). Foreldreveiledning til foreldre med barndomstraumer. Disse menneskene møter mange utfordringer når de selv skal oppdra barn. Modum Bads traumepoliklinikk i Oslo gir veiledning som bidrar til å hindre at det vonde går i arv.

OM FOREDRAGSHOLDERNE

Saara Salo, PhD, licenced Psychologist and Psychotherapist (Family and Parent-Infant Psychotherapy, Emotion Focused Couples Therapy), Certified Theraplay Practitioner, Trainer and Supervisor, and MBT-F (Mentalizing Based Treatment for Families, Anna Freud Centre) Trainer.

Saara has worked with infants and young children over 15 years at the University of Helsinki, Outpatient Psychiatric Unit for Small Children and their Families. She also works with pregnant couples and families at her private clinic over 10 years (www.pilkeklukka.com). Saara has published articles in refereed psychological journals and written chapters in text-books about the significance of emotional parent-child interaction and parental reflective functioning in especially high-risk samples (substance –abusing parents, depressed parents). She has supervised

and trained professionals in social and mental health for parent-child interactional assessment, intervention and therapy (e.g., Theraplay) both in Finland and abroad (Denmark, Norway, UK). She as co-developed a preventive intervention model called the Nurture and Play which is derivative of Theraplay-therapy and mentalizing techniques with special emphasis in working already starting prenatally. She has co-written a handbook of the MIM (Marschak Interaction Method; Salo & Booth, 2019) as well as developed a rating system for the MIM procedure (D-EIS). Saara trains the MIM method, and Nurture and Play in Finland and internationally. She has extensive interest and knowledge on early parent.-child emotional relations, how to assess it, and improve it using various therapeutic modalities especially in high-risk populations, such as traumatized families.

Ståle Luther er seksjonsleder for etterforskning i Troms politidistrikt. Tidligere leder av Barnehuset i Tromsø. Er medlem av barnevoldsutvalget og var med og skrev rapporten «Svikt og svik» fra 2017.

Bård Bertelsen er psykologspesialist med fordypning i klinisk psykologi med barn og ungdom og familiepsykologi. Han arbeider ved Familievernkontoret i Aust-Agder og ved Avdeling for barn og unges psykiske helse, Sørlandet Sykehus Arendal. For tiden gjennomfører han et forskningsprosjekt om foreldreskap når foreldre er i konflikt med hverandre etter samlivsbrudd, og om hvordan hjelp og endring i slike situasjoner kan forstås.

Magne Raundalen er spesialist i klinisk psykologi med mange års erfaring med mennesker i krisesituasjoner.

Siden 1976 har han vært tilknyttet Universitetet i Bergen, hvor han som amanuensis har utført banebrytende forskning omkring barn i truede situasjoner. Dette innebærer utvikling av

et støtteprogram for familier som får kreftsyke barn, og etablering av kunnskap omkring barns opplevelse av krigstrusler (atomfrykt) og fremtiden. Gjennom mange år har han arbeidet med barn i krigssituasjoner, og er internasjonalt anerkjent for sitt arbeid med å utvikle omsorg og hjelp til krigsrammede barn. Han har vært konsulent for Unicef, Røde Kors, Redd Barna og Norsk Folkehjelp.

Haldor Øvreide, psykologspesialist. Er grunnlegger av Institutt for familierapi og relasjonsutvikling. Har skrevet flere bøker, bl.a. «Samtaler med barn» og «Barn og unge i psykoterapi», sistnevnte sammen med professor Hanne Haavind.

Arne K. Myhre er barnelege dr. med. og arbeider som overlege ved Barne- og ungdomsklinikken St. Olavs hospital og Barnehuset i Trondheim. Han har ansvar for feltet sosialpediatri som bl.a. handler om helsehjelp til og rettsmedisinske undersøkelser av barn utsatt for vold, overgrep og omsorgssvikt. Myhre tok medisinsk doktorgrad i 2004 på et tema knyttet til medisinsk diagnostikk ved mistanke om seksuelle overgrep. Han har

en bistilling som førsteamanuensis ved NTNU og er nestleder i Gruppe for rettspatologi og klinisk rettsmedisin, Den rettsmedisinske kommisjon.

Jennifer Lucy Drummond Johansen

Barnevernspedagog. Master i psykososialt arbeid, studieretning vold og traumer. Hun er for tiden stipendiat ved OsloMet ved Fakultet for helsevitenskap. Doktorgradsprosjektet hennes omhandler flyktningebarn i Norge.

Jorunn Gran er psykologspesialist og ansatt ved RVTS Midt. Hun har mange års erfaring med direkte klinisk arbeid med barn, foreldre, ungdommer og voksne med fluktbakgrunn. Hun har jobbet både individuelt og i grupper, og har erfaring fra systemarbeid, veiledings- og konsultasjonsarbeid, og undervisning om temaer knyttet til traume- og flyktningefeltet. Hun har vært med på å bygge opp spesialkompetanse på arbeid med flyktninger og traumatisering i BUP. Hun er medlem av Menneskerettighetsutvalget i Norsk

Psykologforening.

Hanne Dahlin, spesialist i klinisk psykologi og psykoterapeut (psykodynamisk psykoterapi for barn og unge, Nic Waals institutt, Empatisk kommunikasjon - Lisbeth Brudal, Forebyggende Familieintervensjon - NTNU, sertifisert Theraplay Practitioner). Hun har påbegynt kvalifiseringen som veileder i MIM-D-EIS. Vel 25 års erfaring fra 1. og 2.linje-tjenesten i offentlig helsevesen med barn og voksne, samt barnevern. Dette inkluderer tverrfaglig helsetjeneste i kvinnefengsel, byomfattende barnevern, psykologtjeneste på rehabiliterings-sykehus, samt bup-poliklinikker i bydel

og på somatisk barneavdeling. Avtalespesialist i klinisk psykologi, barn og unge fra august -19 (<https://www.psykolog-hd.no/>)

Hun er godkjent psykoterapiveileder i DNLF. Hun har en dyptgående og langvarig interesse for non-verbal kommunikasjon, lek og sansbare uttrykksformer, psyke -soma, understøtting av utviklingsprosesser hos enkelt-mennesker og grupper.

Hanne Cecilie Braarud jobber som fagleder og spesialpsykolog i spisskompetansemiljø for sped- og småbarn i risiko for omsorgssvikt. Braarud tok Dr.psychol. graden i 2007 og har siden den gang jobbet med forskning innenfor spedbarnspsykologi, utviklingspsykologi, og sped- og småbarn i risiko. Hun har jobbet med fagutvikling i forhold til utviklingstraumer, og i tillegg har hun lang erfaring innenfor undervisning og som foredragsholder for ulike tjenester.

Melhus sansesenter

Veronica har arbeidet ved Melhus Sansesenter i snart 20 år og har bred erfaring med sanserom og sansestimulering. Marthe er utdannet fysioterapeut og har jobbet mye med barn og ungdom. Melhus Sansesenter er et kommunalt ressurscenter med helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge m/familier. I de senere år har de utviklet tilbud for å øke forståelsen for barnets sansning og

muligheten for regulering som et verktøy for livsmestring. Bruk av sanserom kan være med å forstå hvilke sansestimuli som passer for den enkelte, og en inspirasjon for hverdagens rom (barnehage, skole, hjemme).

Les mer om tilbudene på hjemmesiden: www.melhus.kommune.no/melhus-sanesenter

Nina Lien Osen er psykiatrisk sykepleier og helsesykepleier med MSc i psykisk helsearbeid. Hun har 20 års erfaring fra voksenpsykiatri, spesielt med syke foreldre og deres barn. Hun arbeider ved Akuttseksjonen på Østmarka, St. Olavs hospital. Hun er medforfatter av boken “Barne- og familiesamtaler når barn er pårørende” og underviser om barn som pårørende for helsepersonell og studenter ved helse- og sosialfaglige utdanninger.

Pål Sandvik er spesialist i psykiatri og klinisk farmakologi. Han har erfaring fra akuttpsykiatri og DPS, og har de siste 10 årene vært avdelingssjef ved St. Olavs hospital avdeling Østmarka. Han har sammen med Nina Lien Osen arbeidet med å forbedre oppfølgingen av psykisk syke foreldre og deres barn som pårørende i akuttpsykiatri, og har bidratt i boken «Barne- og familiesamtaler når barn er pårørende.»

Trygve Børve er psykologspesialist og underviser og veileder over hele landet. Han har bl.a. jobbet i Bup, psykisk helsevern for voksne, på Folkehelseinstituttet, i Helsedirektoratet. Han underviser for helsepersonell, Bufetat, barnevern, foster- og beredskapsfamilier, skoler og PPT. Han er spesielt opptatt av utvikling og utviklingsskader knyttet til vedvarende omsorgssvikt og mishandling. Trygve har siden sommeren 2007 drevet selvstendig praksis med vekt på barn som har opplevd eller opplever omsorgssvikt.

Nina Sanner er spesialist i klinisk barne- og ungdomspsykologi og doktorgradsstipendiat. Hun er i dag ansatt som spesialrådgiver ved Regionsenter barn og unges psykiske helse (R-BUP helseregion øst og sør) i Seksjon for sped- og småbarn. Hun har ansvar for utdanningsprogrammet Child-Parent Psychotherapy (CPP) og arbeid med implementering av CPP, samt implementeringen av kartleggings- og diagnosesystemet DC 0-5. Hun er også tilknyttet «Liten i Norge»-studien, med doktorgradsprosjektet «A prospective, longitudinal study of mental health in a population sample of Norwegian 12 months old children».

Kaja Næss Johannesen, psykologspesialist ved Østbyttunet i Lørenskog. Hun er leder for Østbyttunets enhet for Fagutvikling og driver prosjektet «Fra alarm til ro» med fokus på hvordan redusere alarmreaksjoner og kraftig uro hos barn ved å iverksette systemer og handlinger som er nedregulerende. Fagutviklingsenheten har samarbeid med Bruce Perry i USA.

Helen Johnsen Christie er spesialist i klinisk psykologi og spesialrådgiver ved Regionsenter for barn og unges psykiske helse, helseregion Øst og Sør. Hun har arbeidet både med barn, unge og voksne med traumelidelser de siste 30 årene, både i krigsrammede områder og her hjemme. Johnsen Christie har forfattet bøker og artikler både om overgrepstraumer og krigs- og katastrofereaksjoner og er en etterspurt foreleser.

Torunn Støren er spesialist i klinisk barne- og ungdomspsykologi ved Modum Bads traumepoliklinikk i Oslo, men arbeidet tidligere i poliklinikk i psykisk helsevern for barn og unge. Hennes spesialfelt er barn og unge som vokser opp med vold og overgrep, uforutsigbar og skremmende omsorg. Hun har sammen med bl.a. Helen Christie skrevet en manual for stabilisering og ferdighetstrening etter traumatiske hendelser.

Unni Tranaas Vannebo er sykepleier og helsesøster. Hun har videreutdanning som Marte Meo-veileder og andreavdeling i spesialpedagogikk med fordypning i tidlig intervensjon. Vannebo har praksis som helsesøster og har i mange år arbeidet med tidlig intervensjon ved habiliteringstjenesten for barn ved Sykehuset Levanger. Hun har undervist ved helsesøsterutdanningen ved ulike høgskoler, og har holdt en rekke kurs og foredrag i Norge og Skandinavia. Hun arbeider nå ved Nasjonalt kompetansenettverk for sped- og småbarns psykiske helse i Oslo.

Torunn Fladstad jobber som spesialrådgiver ved RVTS Sør og er utdannet sosialantropolog ved Universitetet i Bergen (1992). Hun har lang erfaring i arbeid med flyktninger og asylsøkere, både fra offentlig forvaltning, forskning og kompetanseutvikling i etatene. I de siste årene har hun jobbet spesielt med enslige mindreårige asylsøkere i statlige mottak og kompetanseutviklingsprogrammet «Et godt midlertidig hjem». Hennes tidligere forskning og publikasjoner innen flyktningefeltet har vært i prosjekter ved Universitetet i Bergen og NTNU Samfunnsforskning i Trondheim, og prosjektene har hatt et spesielt fokus på asylsøkerbarn og flyktningkvinner, men også omfattet overføringsflyktninger og minoritetsfamilier med funksjonshemmete barn. Arbeidet med enslige mindreårige er bl.a. publisert i artikkelen «A Brick in the Wall: Reflections on Relational Ethics» i boka *Nordic Work With Traumatized Refugees. Do we really care* (2014) og kompetanseutviklingsprogrammet er tilgjengelig på web til RVTS Sør.

Gunnar Eide er ansatt ved RVTS Sør og utdannet klinisk barnevernspedagog med fordypning i familierapi. Han har lang erfaring innenfor psykisk helsearbeid, både med barn og unge, som flyktningkonsulent, og som rådgiver i kompetansenettverket Barns beste. Han har vært mye brukt som foredragsholder i forhold til kommunikasjon med barn og om barn som pårørende innenfor psykisk helsevern og rus. Han er medforfatter av bøkene "Sammen så det hjelper" (fagbokforlaget 2009) og "Fellesskap og ferdigheter" (fagbokforlaget 2014).

Ulrika Håkansson er psykologspesialist og har en doktorgrad innen psykologi. Tittelen på hennes avhandling er «Hold meg i ditt sinn – foreldrementalisering og eksekutive funksjoner hos spedbarnsmødre med rusmiddelproblematikk». Sped- og småbarnsforeldre med pågående eller tidligere rusmiddelproblematikk blir ofte oppfattet som sårbare når det gjelder å yte sensitiv omsorg overfor barna sine, hvilket i sin tur har betydning for barnets kognitive, sosiale og emosjonelle utvikling. Til tross for at både foreldrementalisering og eksekutive funksjoner er kjent som viktige byggesteiner for sensitiv omsorgsattferd, er Håkanssons studie den første som undersøker disse faktorene sammen.